

WVS OMGEVINGSANALYSE COVID-19

Analyseperiode: 12:00 uur d.d. 20 april – 12:00 uur d.d. 21 april

5.1.2e

, Directie Communicatie

Vragen? Mail naar

5.1.2e

@minvws.nl

Wie is getroffen? (1 ^e ring)	Wie is betrokken? (2 ^e ring)	Wie voelt zich betrokken? (3 ^e ring)
<ul style="list-style-type: none"> Nederlanders overleden aan Covid-19 Nederlanders ziek door Covid-19 	<ul style="list-style-type: none"> Familie en vrienden getroffen Ziekenhuizen 	<ul style="list-style-type: none"> Algemeen publiek Politici

Samenvatting en karakterisering van de berichtgeving

- In de journaals, actualiteitenprogramma's en ochtendkranten worden de versoepelingen van het kabinet lijnrecht tegenover het advies van het OMT gezet ('OMT wil wachten, kabinet versoepelt' kopt NRC bijvoorbeeld, en Trouw kopt: 'Versoepeling tegen advies van experts in'). Het valt media op hoe het kabinet voor een tweede keer (in enkele berichten wordt zelfs gesproken van de eerste keer) sinds het begin van de pandemie 'fors' afwijkt van het OMT-advies. Tegelijkertijd bekijft de uitleg van minister De Jonge -dat ze in wezen hetzelfde beogen met de ingangsdatum van 28 april- niet. De vele mediaberichten die de nadruk leggen op hoge besmettingscijfers en druk op de zorg helpen de tegenstrijdigheid in de hand. Dat het kabinet nu *bewust* een risico neemt wordt dan ook begrepen als een politieke keuze. Dat benadrukte Aura Timen (RIVM) vlak voor aanvang van de persconferentie ook al. De druk om iets te doen was 'enorm', zo stelt het AD. Daarbij wordt gewezen naar de wens van een aantal (Randstedelijke) burgemeesters, maar vooral naar een algehele tendens in de samenleving, die zou snakken naar meer vrijheid (zo zou bijvoorbeeld blijken uit afnemend draagvlak voor de maatregelen).
- (Regionale) media halen vele reacties op bij ziekenhuisbestuurders, longartsen en andere belangenpartijen in de zorg om na te gaan hoe zij aankijken tegen de versoepelingen. Over het algemeen lijken ziekenhuizen begrip op te kunnen brengen voor de wens om te versoepelen, maar hadden zij met oog op de situatie in de ziekenhuizen liever nog even gewacht. Zij lijken zich niet zozeer te verzetten tegen versoepelingen, maar geven wel een heldere boodschap af: het kabinet neemt een bewust risico en men moet niet opkijken als de ziekenhuiszorg straks vastloopt ('code zwart'). Enkele ziekenhuisbestuurders en -woordvoerders doen dan ook de oproep aan Nederlanders om zich goed aan de maatregelen te houden om een dergelijk scenario te voorkomen. In reactie laten enkele ziekenhuizen weten hoe ze nog altijd onder (hoge) druk staan. Vaak wordt levendig omschreven hoe zorgpersoneel zich 'een slag in de rondte' werkt terwijl het kabinet de versoepelingen aankondigt. Daarbij worden allerlei cijfers genoemd (aantal ic-patiënten, aantal ziekenhuisopnames, aantal overplaatsingen naar andere ziekenhuizen) om het beeld van de situatie in ziekenhuizen kracht bij te zetten. Ook FNV Zorg & Welzijn en NU'91 snappen dat de samenleving snakt naar versoepelingen, maar vinden dat deze nu te vroeg komen. Volgens FNV speelt kabinet 'Russisch roulette' met de ziekenhuiszorg. Nu'91 denkt dat het een 'utopie' is dat iedereen zich aan de maatregelen houdt, om maar te zeggen dat deze versoepelingen wat hen betreft wel tot meer ziekenhuisopnames zullen leiden.
- Naar aanleiding van berichtgeving in De Volkskrant van gisteren -dat een deel van de ziekenhuizen personeel om uitstel van meiverlof heeft gevraagd- halen regionale media verhaal bij die ziekenhuizen. Volgens Omroep West heerst er discussie over dit onderwerp. Uit de reacties blijkt dat er verschillend wordt omgegaan met de kwestie; van het intrekken van verlof tot het aanmoedigen van een verlof om zorgpersoneel op die manier juist op de been te houden.
- Het besluit om meteen te starten met inenten met het Janssen-vaccin wordt als 'goed nieuws' onthaald. Ziekenhuizen reageren erg positief en zijn blij. LNAZ-woordvoerder Mariël Croon zegt: "... we zijn hartstikke blij dat we met Janssen mogen beginnen." De opvolging van het EMA-advies wordt veelvuldig vergeleken met de besluitvorming rond het AstraZeneca-vaccin twee weken geleden; Nu volgt minister De Jonge het EMA-advies 'wél' op. Volgens de Volkskrant woedt er ondertussen achter de schermen (tussen de IGJ en VWS/Gezondheidsraad) een 'felle discussie' over de vraag of 60-minners die dat zelf willen, kunnen worden gevaccineerd met AstraZeneca.
- De vaccinatievoorrang voor kwetsbare 60-minners wordt door #VergeetOnsNietHugo en belangenorganisaties positief ontvangen. Ieder(in) noemt het een 'mooi resultaat van samenwerken en actievoeren door diverse patiëntenorganisaties en #VergeetOnsNietHugo'. GroenLinks-Kamerlid Lisa Westerveld vindt het 'fijn dat er eindelijk perspectief komt voor al die gezinnen die al zo lang in zelfisolatie zitten'. Via de social mediakanalen van minister De Jonge komen positieve reacties vanuit de #VergeetOnsNietHugo-groep. Zij zijn blij dat zij genoemd worden en tevreden met de plaats die zij nu hebben binnen de vaccinatiestrategie.

SISOS (Slachtoffers – Identiteiten – Schade – Oorzaken – Scenario's)

-

Informatiebehoefte

- De universiteiten van Nijmegen en Maastricht melden op basis van onderzoek bij 76 verpleeghuizen, die al bijna een jaar lang worden gevolgd, dat weinig verpleeghuizen de laatste tijd versoepelingen hebben doorgevoerd, ondanks de hoge vaccinatiegraad. In de meeste verzorgingshuizen is minimaal 80% van de bewoners ingeënt en ongeveer 60 tot 70% van het personeel. De onderzoekers zeggen dat het versoepelen van bezoekersregelingen goed zou zijn voor het welzijn van de bewoners. Veel verpleeghuisbewoners zeggen nu nog te kampen met eenzaamheid, onder meer omdat er zo weinig bezoek welkom is en er verder weinig sociale interactie is. Sommige verpleeghuizen willen volgens de

onderzoekers pas soepelere regels invoeren als alle bewoners volledig zijn ingeënt. Andere verzorgingshuizen hebben nog helemaal geen plan daarvoor gemaakt en een deel vindt dat in de huizen dezelfde regels moeten gelden als in de rest van het land. Hoogleraar Ouderenzorg in Maastricht Jan Hamers denkt dat de situatie binnen en buiten verpleeghuizen echter niet te vergelijken is en dringt aan op versoepelingen. "De vaccinatiegraad in de maatschappij is veel lager en verpleeghuisbewoners gaan doorgaans niet naar een intensive care", aldus Hamers. "Ik begrijp hoe moeilijk het is om de eerste stappen te zetten, maar dit is hét moment waarop verpleeghuizen het initiatief kunnen nemen om, in overleg met bewoners, naast en medewerkers, versoepelingen toe te passen."

- Op de social mediakanalen van minister De Jonge vraagt een groep mensen, die al twee keer gevaccineerd is, zich af of er andere of minder maatregelen voor hen gelden.

Vaccinatiecampagne

- Gistermiddag concludeerde het EMA dat trombose en een tekort aan bloedplaatjes moeten worden beschouwd als zeer zeldzame bijwerkingen van het Janssen-vaccin. In de bijsluiters van het vaccin moet een waarschuwing worden opgenomen voor de zeer kleine kans op deze ernstige bloedproblemen. Het EMA zegt dat de voordelen van het vaccin nog altijd zwaarder wegen dan de risico's en spreekt van een "mogelijk verband". Het CBG spreekt van een "waarschijnlijke" kans. Johnson & Johnson (J&J) maakt na dit besluit bekend dat Janssen de levering van haar vaccins aan EU-landen hervat. J&J meldt dat in de productinformatie van het vaccin een waarschuwing komt te staan voor de zeer zeldzame bijwerkingen. Tijdens de persconferentie kondigt minister De Jonge aan dat Nederland vanaf woensdag begint met de inenting met het Janssen-vaccin.
- De Volkskrant meldt dat er achter de schermen een 'felle discussie' woedt over de vraag of 60-minners die dat zelf willen, kunnen worden gevaccineerd met AstraZeneca. De IGJ publiceerde dinsdag op haar website een persbericht, waarin stond dat artsen zelf die professionele afweging moeten kunnen maken bij patiënten die daarvoor dringende medische redenen hebben. Het bericht werd binnen tien minuten weer verwijderd. De Volkskrant vraagt zich af of dat oor de Gezondheidsraad of het ministerie van VWS komt, die beiden eerder respectievelijk adviseerden en besloten dit niet toe te staan. Een aantal partijen zou volgens de IGJ "het bericht nog niet hebben gelezen voor publicatie." Een van hen eiste directe terugtrekking omdat het advies "te ruim geïnterpreteerd" zou kunnen worden.

Situatie in ziekenhuizen

- In reactie op de versoepelingen laten verschillende ziekenhuizen weten dat ze nog altijd onder (hoge) druk staan. Vaak wordt levendig omschreven hoe zorgpersoneel zich 'een slag in de rondte' werkt terwijl het kabinet de versoepelingen aankondigt. Daarbij worden allerlei cijfers genoemd (aantal ic-patiënten, aantal ziekenhuisopnames, aantal overplaatsingen naar andere ziekenhuizen) om het beeld van de situatie in ziekenhuizen kracht bij te zetten.
- Naar aanleiding van berichtgeving in De Volkskrant dat een deel van de ziekenhuizen personeel om uitstel van meiverlof heeft gevraagd, halen regionale media verhaal bij ziekenhuizen. Volgens Omroep West heerst er discussie over dit onderwerp. In De Limburger valt te lezen dat Zuyderland een beroep doet op ic-personeel om in de meivakantie door te werken en verlofwensen uit te stellen. Een woordvoerder laat weten dat er geen verloven worden ingetrokken. In de Friese ziekenhuizen Medisch Centrum Leeuwarden, Antonius, Nij Smellinghe en Tjongerschans is het intrekken van verlofdagen tijdens de meivakantie nog niet aan de orde. De ziekenhuizen laten weten er alles aan te doen om te zorgen dat er voldoende capaciteit is om een deel van de werknemers op vakantie te laten gaan. Ook personeel van het Spaarne Gasthuis kan in de meivakantie gewoon met verlof. Het ziekenhuis vraagt ziekenhuispersoneel niet of ze het opnemen van vrije dagen in de meivakantie kunnen uitstellen. In Den Bosch en Tilburg hebben ziekenhuizen dit wel gedaan vanwege drukte op ic- en covidafdelingen. De roosters op alle afdelingen van het Albert Schweitzer ziekenhuis zijn in elk geval tot en met zondag 16 mei rond; ook met het huidige niveau van opschaling op de ic. "Dat lukt mede op basis van collega's die extra diensten draaien of vrijwillig aangeven dat ze geplande vrije dagen alsnog willen werken." Niemand wordt van een vakantie afgehouden. "Dat willen we ook eigenlijk niet laten gebeuren, omdat de rek er anders echt uit gaat." Als het aan Martin Schallij, voorzitter van het Regionaal Orgaan Acute Zorgketen West (ROAZ) ligt moet het personeel niet afzien van de meivakantie, hoe moeilijk het ook is om voldoende handen aan de bedden te hebben. "Er is al veel uitval van personeel, wat betekent dat we minder zorg kunnen leveren. Maar bij geen vakanties houden we straks helemaal geen personeel over. En zo strompelen we naar de eindstreep."

Waarneembaar gedrag (schadebeperking)

- De mogelijkheid om tot bijna middernacht te worden gevaccineerd in de Jaarbeurs in Utrecht is populair: alle tijdslots voor de pilot om op latere tijdstippen te worden gevaccineerd tegen het coronavirus zijn voor de hele week al volgeboekt. Dat meldt de GGD Regio Utrecht. Om te onderzoeken hoe groot de bereidheid is om later op de avond de inenting te krijgen worden de openingstijden vanaf vandaag verlengd tot 23.45 uur. Met de gegevens uit de proef wordt bekeken of deze ruime openstelling tijdens de massavaccinatie ook wordt ingezet.

Betekenisgeving

Persconferentie

- In de journaals, actualiteitenprogramma's en ochtendkranten worden de versoepelingen van het kabinet lijnrecht tegenover het advies van het OMT gezet ('OMT wil wachten, kabinet versoepelt' kopt NRC; 'Versoepeling tegen advies van experts in' kopt Trouw). Het valt media op hoe het kabinet voor een tweede keer sinds het begin van de pandemie dermate afwijkt van het OMT-advies. Terwijl de uitleg van minister De Jonge bij Op1 -dat ze in wezen hetzelfde beogen

met de ingangsdatum van 28 april- niet beklijft. De vele mediaberichten die de nadruk leggen op hoge besmettingscijfers ('hoogste punt sinds de week van nieuwjaar', AD) en de druk op de zorg ('nu versoepelingen is echt een risico') helpen de tegenstrijdigheid in de hand. Dat het kabinet nu *bewust* een risico neemt wordt dan ook begrepen als een politieke keuze. Dat benadrukte Aura Timen (RIVM) vlak voor aanvang van de persconferentie ook al. De druk om iets te doen was 'enorm', zo stelt het AD. Daarbij wordt gewezen naar de wens van een aantal (Randstedelijke) burgemeesters, maar ook vooral naar een algehele tendens in de samenleving die zou snakken naar meer vrijheid (zo zou bijvoorbeeld blijken uit afnemend draagvlak voor de maatregelen).

Reacties zorg

- **FNV Zorg & Welzijn** vindt dat het kabinet 'Russisch roulette' speelt met de ziekenhuiszorg. Volgens bestuurder van FNV Zorg & Welzijn Elise Merlijn: "Het is volle bak in de ziekenhuizen, er is een hoog ziekteverzuim en operatiekamers zijn gesloten omdat medewerkers meehelpten op de intensive cares. Het beleid is nog steeds: alle hens aan dek." Ze snapt dat de samenleving snakt naar versoepelingen. "Maar ik vraag me af hoe blij mensen straks zijn als ze voor een gesloten ziekenhuisdeur staan."
- Volgens **NU'91** komen de versoepelingen te vroeg. De organisatie maakt zich zorgen. "Iedereen wil versoepelen, wij ook. Maar dat kan alleen als het niet leidt tot meer ziekenhuisopnames", zegt een woordvoerder. Dat is met de versoepelingen zoals ze nu op tafel liggen alleen mogelijk als iedereen zich aan de coronamaatregelen houdt, zegt hij. "En dat is een utopie. Deze versoepelingen komen dus nog echt te vroeg."
- In aanloop naar de persconferentie zegt **NVIC-voorzitter Diederik Gommers** 'ervan uit te gaan' dat het kabinet geen versoepelingen doorzet zolang het aantal patiënten in de ziekenhuizen niet afneemt. "Zo is dat afgesproken en ik neem aan dat ze zich eraan houden." Zelf moet Gommers gezien de stijgende cijfers "nog even niet aan versoepelingen denken". In Gommers' eigen ziekenhuis, het Erasmus MC in Rotterdam, is het volgens de intensivist dinsdag dan ook "paniek" en dat geldt voor meer ziekenhuizen, weet hij. "Er zijn vandaag heel veel nieuwe patiënten bijgekomen. We zijn de hele dag aan het puzzelen, omdat we weer moeten opschalen op de ic en operaties moeten afzeggen."
- In een [open brief](#) gericht aan de regio Kennemerland schrijven huisartsen **Midden Kennemerland, Rode Kruis, Spaarne Gasthuis, Veiligheidsregio Kennemerland, Cruquius, Kennemerhart, Viva! Zorggroep, Rode Kruis Ziekenhuis, Hartekamp Groep, Heliomare, Zorgbalans, Parnassia, GGZ inGeest** dat zij zich zorgen maken over het publieke debat over de versoepelingen. Ze vinden dat het sentiment aan het veranderen is, vergeleken met een jaar geleden toen er nog applaus klok voor de zorgmedewerkers. Waar eerst nog solidariteit heerste met de zorgmedewerkers, wordt er nu vooral geroepen om versoepeling van de coronamaatregelen. En dat terwijl de zorg nog steeds is overbelast, schrijft bijvoorbeeld het Spaarne Gasthuis. Het aantal besmettingen is nog steeds zorgwekkend hoog en de laatste weken stijgt de bezetting in de ziekenhuizen harder dan de capaciteit. Het overplaatsen van patiënten is een hele puzzel en niet altijd mogelijk, staat er ook in de brief. Volgens de zorginstellingen 'zijn we nog veel verder van huis als de huidige trend zich doorzet'. De instellingen willen met de oproep bereiken dat mensen er zich van bewust zijn dat zorgverleners nog steeds zeven dagen per week op hun tandvlees lopen. In de open brief is verder te lezen dat de zorgorganisaties niet tegen versoepelingen zijn. Er wordt volgens hen nu gekeken naar wat de mogelijkheden zijn, bijvoorbeeld in verpleeghuizen. De zorgverleners doen een dringende oproep aan de regio: "Wees solidair met elkaar en met ons. Zet nog even door. Zodat het niet zover hoeft te komen dat patiënten niet meer de zorg krijgen die ze nodig hebben."
- **Zuyderland-bestuursvoorzitter David Jongen** snapt dat het kabinet niet meer onder de druk uit kan om de maatschappij verder open te stellen en de coronabeperkingen te versoepelen. "Maar vanuit ziekenhuisperspectief kán het gewoon niet. Anders dan Ernst Kuipers zie ik het aantal besmettingen niet omlaag gaan, de beddenbezetting loopt alleen maar op."
- **Tergooi ziekenhuis**: "Er is in een week tijd bij ons in het ziekenhuis niets veranderd. Het aantal coronapatiënten blijft hoog, net als de druk op de medewerkers van wie velen uitgeput zijn. Naast de coronazorg zien we nog steeds dat de reguliere zorg veel te veel is afgeschaald met alle gevolgen van dien."
- **Meander MC**: "We hebben de zorg hier in het ziekenhuis nu goed onder controle. We kunnen het managen. Dus we gaan zien wat de impact is van de versoepelingen. Ik hoop niets. Maar is het wel het geval, dan staan we klaar."
- Na afloop van de persconferentie zegt **ziekenhuisdirecteur Marjolein Tasche van het Franciscus Gasthuis & Vlietland** in het tv-programma De Vooravond dat de versoepelingen "een heel risicovolle gok" zijn. "Het komt op mij als heel onverantwoord over." Tasche wijst erop dat de druk op de zorg in haar ziekenhuis in Rotterdam-Noord nog altijd hoog is. "Medewerkers lopen op hun tandvlees", zegt ze. En volgens haar is het Franciscus Gasthuis niet het enige ziekenhuis dat er zo voorstaat. De directeur ziet ook geen daling van het aantal besmettingen en ziekenhuisopnames die versoepelingen mogelijk maakt. Zo meldden de ziekenhuizen dinsdag de hoogste instroom van coronapatiënten sinds eind vorig jaar. Gemiddeld bleef de instroom de afgelopen twee weken ongeveer gelijk. Tasche gaf ook aan te voor code zwart. Tegenover EenVandaag zegt Tasche dat ze mensen oproepen om 'nog even pas op de plaats te maken' de komende weken, totdat het iets minder druk is op de ic's en de verpleegafdelingen. "We zijn nog niet uit de gevarezone."
- **Peter Langenbach, bestuursvoorzitter van het Maasstad Ziekenhuis**, noemt de versoepelingen 'eigenlijk niet uit te leggen' met het oog op de grote toestroom van corona patiënten. "Het is allicht toeval, maar juist gisteren en vandaag hadden we een enorme toeloop van coronapatiënten. Tientallen. Het meeste op één dag in lange tijd", zegt Langenbach. De boodschap van een voorzichtige eerste stap is daarom voor hem 'moeilijk uit te leggen', al klinkt er in de woorden. "Dit nieuws is een klap voor de mentale gesteldheid van mijn collega's." De bestuursvoorzitter ziet ook dat de wens om

weer meer te kunnen groot is. "Maar het zijn echt twee werelden. De versoepelingen zijn moeilijk te rijmen met de situatie in de ziekenhuizen. Of het daadwerkelijk een aanvaardbaar risico is? Dat zullen we over een paar weken weten." Langenbach zegt zich zorgen te maken over code zwart: "...het komt dichterbij. We willen er altijd zijn voor alle patiënten die zorg nodig hebben. Corona en niet-corona."

- Longarts Wouter van Geffen van het **Medisch Centrum Leeuwarden** schikt zich in de aangekondigde versoepelingen. "De maatschappij heeft echt behoefte aan meer vrijheid en meer versoepelingen. Ik denk dat wij ons als ziekenhuizen in Fryslân aan moeten passen. Het zal niet eenvoudig zijn, maar we hebben ermee te dealen," zegt hij. Eerder was hij nog kritisch: Anderhalve week geleden vond Van Geffen het 'echt nog te vroeg' voor versoepelingen. "Als wij als ziekenhuizen er blij mee zijn, zijn andere groepen in de samenleving er weer niet gelukkig mee. Het is nu besloten, het heeft niet zoveel zin om terug te kijken. Wij moeten nu als zorgverleners en ziekenhuizen ervoor zorgen dat we met deze nieuwe situatie omgaan. Het kan betekenen dat we in de zomer weer veel harder door moeten werken, maar dat zij dan zo." Dat er niet veel rek meer in zit, blijft zo, zegt de longarts. "De regering verwacht dat het af zal nemen, ik hoop dat ze daar gelijk in hebben. Je hebt niet zoveel keus. We gaan gewoon door."
- **Bestuursvoorzitter van het Albert Schweitzer ziekenhuis, Peter van der Meer**, stelt dat zij niet voelen dat de drukte afneemt. 'Als burger' is Van der Meer blij met de versoepelingen, want iedereen snakt naar meer vrijheid. Als ziekenhuisdirecteur is dat voor Van der Meer lastiger. "Dan zou ik zeggen: even nog niet doen, we pakken nog een paar weken door. Wij voelen nog niet dat de drukte afneemt. Dit valt lastig uit te leggen aan het personeel." Van der Meer weet dat personeel op haar tandvlees loopt. "Het aangekondigde Oranjefeest van Radio538, dat uiteindelijk is afgelast, riep heel veel emoties op bij onze medewerkers. Dat is echt een stap te ver."
- **Ziekenhuis St Jansdal** begrijpt de versoepelingen. Het ziekenhuis hoopt wel dat mensen zich aan de bestaande basisregels blijven houden. Volgens bestuursvoorzitter Relinde Weil heeft de samenleving grote behoefte aan iets meer vrijheid en daarom gunt ze de mensen de afgekondigde versoepelingen. "Als je het puur vanuit een ziekenhuis zou redeneren zou iedereen thuis moeten blijven en zouden we niets meer moeten doen. Maar we zijn ook een samenleving en we zijn ook mensen en we snakken allemaal naar een klein beetje vrijheid." Weil hoopt dat de versoepelingen mensen helpt om zich juist aan de veiligheidsmaatregelen te houden.
- Bestuursvoorzitter IJsbrand Schouten van het **VieCuri-ziekenhuis** zegt dat de ontwikkelingen bij het VieCuri Medisch Centrum weinig aanleiding geven om te spreken over een daling in het aantal ic-patiënten. Hij maakt zich dan ook zorgen over de komende weken. "De rekensom die Den Haag maakt, kunnen wij nog niet maken. Wij zitten nog niet op de piek." Vanuit het perspectief van het ziekenhuis begrijpt de bestuursvoorzitter van VieCuri niet dat de overheid versoepelingen heeft aangekondigd. "Dat is iets waar we mee moeten leven."
- Martin Schalij, voorzitter van het **Regionaal Orgaan Acute Zorgketen West (ROAZ)**, snapt de plannen van het kabinet, maar had graag gezien dat deze eerste stappen op weg naar een vrije zomer nog even waren uitgesteld. Behalve optimisme over de versoepelingen, is er ook zorg over het aantal coronagevallen dat in de regio al twee weken ongekend hoog is. Schalij benadrukt dat het nog steeds 'alle hens aan dek' is voor het verplegend personeel. Over het kabinetsbesluit om ondanks deze cijfers toch te versoepelen, zegt hij: "Je kunt ook zeggen dat het niet meer helpt, wat we tot nu toe deden. Er moet toch iets meer ruimte komen. In de ziekenhuizen neemt de agressie richting het personeel ook toe. Je kunt zo niet doorgaan. Bovendien zijn de versoepelingen beperkt. Het belangrijk is, dat we ons aan de basisregels blijven houden. Dan zal er niet zo veel gebeuren." Neemt niet weg dat de stappen die zijn gezet om per 28 april de teugels te laten vieren wat Schalij betreft wel wat later hadden kunnen worden gezet. "Ja, had het nog maar even laten duren. Je merkt dat het voor het personeel heel zwaar is en zwaarder wordt. Vooral voor jonge verpleegkundigen die werkzaam zijn op de corona-afdelingen. Er gaat elke dag iemand dood, dat heb je op geen enkele andere afdeling in het ziekenhuis. Waar zij mee te dealen hebben, families en afscheid nemen, dat is een enorme emotionele belasting." En dan hangt 'code zwart', meer patiënten dan bedden, ook nog eens voortdurend als het zwaard van Damocles boven de ziekenhuizen. 'Alle collega's zijn hier alert op', zegt Schalij. 'We hopen niet dat dit gebeurt, maar het kan zijn dat we ineens geen ruimte meer hebben. We schakelen dan ook de hele dag met andere ziekenhuizen. Maar we lopen wel op het randje.'
- Een anonieme longarts van het **Reinier de Graaf ziekenhuis** stelt op Twitter (onder de naam ThePulminator) dat de ic-afdeling van het ziekenhuis overvol is: "Het Reinier de Graaf ligt dus, sinds vanmiddag helemaal vol. De ic, de covid-afdeling en alle gewone afdelingen. Gewoon 0 plek. Dit heb ik, sinds ik er werk, nog nooit meegemaakt. Dus vriendelijk verzoek voor Delft/Westland eo: krijg geen acute aandoening vannacht. Of hopen dat de ambulance bereid is je buiten de regio te vervoeren! Want in de regio is er nl nauwelijks opnamecapaciteit. Oorzaak is vooral de Covid drukte icm veel ziekteverzuim onder het personeel. Deels door Covid, deels omdat men het gewoon niet meer trekt #dezorgishetzat." Naar eigen zeggen voelt hij zich soms deelnemer van een Fieldlab-evenement. "Alleen kan ik me niet herinneren dat ik me ervoor heb ingeschreven. En nu toch verdere versoepelingen. De regering laat de zorgmedewerkers, maar eigenlijk al haar onderdanen voor de zoveelste keer enorm in de steek. Het beleid faalt aan alle kant. Daadkracht en visie ontbreekt. Code zwart was nog nooit zo nabij. Ik ben somber gestemd."

Reacties algemeen publiek

- Uit onderzoek van het Hart van Nederland-panel onder bijna 1800 mensen blijkt dat het vertrouwen dat Nederlanders hebben in het coronabeleid van het kabinet iets is toegenomen. Waar vorige week nog maar 30% van de Nederlanders vertrouwen had in het coronabeleid, is dat na de persconferentie van vanavond gestegen naar 34%. Na maanden vol beperkende maatregelen werden dinsdagavond voor het eerst in lange tijd weer wat versoepelingen aangekondigd.

Vanaf 28 april vervalt de avondklok, mogen de terrassen onder bepaalde voorwaarden weer open en verdwijnt het winkelen op afspraak. Het advies om maximaal een bezoeker thuis te ontvangen wordt verruimd naar twee, het maximaal aantal mensen bij een uitvaart verhoogd naar honderd. Daarnaast worden theorie-examens bij het CBR weer mogelijk en mogen studenten in het hoger onderwijs vanaf maandag 26 april een dag in de week les op locatie volgen. Demissionair premier Rutte noemt de invoering van de aangekondigde versoepelingen "ongelofelijk spannend". De besmettingscijfers en druk op de zorg zijn nog altijd buitengewoon hoog. Tegelijkertijd snakt een groot deel van de Nederlanders naar meer vrijheid. Waar we vooral naar uitkijken, is dat we straks weer zonder afspraak kunnen gaan winkelen, zo blijkt uit ons onderzoek. Ruim vier op de tien Nederlanders (42%) kijkt hier het meest naar uit. Een bezoekje aan het terras staat op de tweede plek (20%), gevolgd door het verruimde bezoekadvies (16%) en het wegvallen van de avondklok (15%).

- Op de corporate kanalen van VWS discussies over de voorgestelde versoepelingen. Aan de ene kant uit men twijfels. 'Waarom de horeca maar open tot 18 uur? Want hoe kunnen we er zeker van zijn dat kratten bier niet mee worden genomen naar de parken?', klinkt het bijvoorbeeld. Aan de andere kant pleit men: 'En nu de rest nog open'. Op de social mediakanalen van minister De Jonge uit men zorgen over de voorgestelde versoepelingen, 'terwijl code zwart eraan komt'. Men begrijpt niet waarom juist dit moment is gekozen en men is benieuwd of de versoepelingen doorgaan als de aantallen weer oplopen. Daarnaast merkt een groep op dat men straks wel op het terras aan het bier en de bitterballen mag, maar niet aan de gezondheid mag werken in de sportschool.

Commentaar vaccinatiebeleid

- Het besluit om wel te starten met vaccineren met het Janssen-vaccin wordt door ziekenhuizen en in de ochtendkranten als 'goed nieuws voor de vaccinatiecampagne' beschouwd (FD). Het advies en besluit wordt in de journaals, de actualiteitenprogramma's en de ochtendkranten veelvuldig vergeleken met het advies en besluit rondom het AstraZeneca-vaccin van twee weken geleden. Ditmaal volgt minister De Jonge 'wél' het advies van het EMA, aldus De Telegraaf. Dat de voordelen van het vaccin zwaarder wegen dan de risico's en de daarop volgende vraag 'Waarom vraagt de minister ditmaal geen aanvullend advies van de Gezondheidsraad (en twee weken geleden bij het AstraZeneca-vaccin wel)?' wordt op eigenlijk alle plekken (ochtendkranten, nieuwsites, nieuwsuitzendingen en talkshows) benoemt en gesteld. De uitleg van de minister wordt dan vaak als uitleg gegeven, maar het is de vraag of deze uitleg overkomt bij het algemeen publiek en het de vaccinatiebereidheid toch niet zal beïnvloeden.
- Ziekenhuizen zijn positief over het besluit om te starten met het vaccineren met het Janssen-vaccin. **LNAZ-woordvoerder Mariël Croon** zegt: "De één-prikstrategie is belangrijk om ons uit deze crisis te helpen. Dus we zijn hartstikke blij dat we met Janssen mogen beginnen." De ziekenhuizen krijgen volgens Croon vrijdag de vaccins geleverd en beginnen nog voor het weekend met vaccineren. **Bestuursvoorzitter Peter Langenbach (Maasstad Ziekenhuis)** is 'blij' dat het Janssen-vaccin beschikbaar komt voor alle ziekenhuismedewerkers die contact hebben met patiënten. "Zodat ze veilig kunnen werken. Als het ziekteverzuim daalt, hebben we ook weer meer capaciteit voor alle zorg." **Bestuursvoorzitter Peter van der Meer (Albert Schweitzer ziekenhuis)** noemt het een fijn vooruitzicht dat het ziekenhuis deze week het coronavaccin van Janssen geleverd krijgt om medewerkers in te enten. **Longarts Wouter van Geffen (MCL)** reageert: "En er is ook meer vaccin aan ziekenhuizen toegezegd. Veel van het ziekenhuispersoneel werkt nog steeds zonder gevaccineerd te zijn. Dan hebben we het over dokters, verpleegkundigen en co-assistenten, maar ook over ondersteunende functies zoals de schoonmakers. Het zou betekenen dat men veiliger kan werken, dat er minder uitval is door ziekte en dat mensen minder angstig naar hun werk hoeven."
- De voorrang voor kwetsbare 60-minners wordt door #VergeetOnsNietHugo en belangenorganisaties goed ontvangen. **Ieder(in)** noemt het een 'mooi resultaat van samenwerken en actievoeren door diverse patiëntenorganisaties en #VergeetOnsNietHugo. Ook **GroenLinks-Kamerlid Lisa Westerveld** reageert op Twitter: "Fijn dat er eindelijk perspectief komt voor al die gezinnen die al zo lang in zelfisolatie zitten, en voor wie de vaccinatie datum telkens werd verschoven." Op de social mediakanalen van minister De Jonge komen positieve reacties vanuit de #VergeetOnsNietHugo-groep; zij zijn blij dat zij genoemd en tevreden met de plaats die zij nu hebben binnen de vaccinatiestrategie.
- Op de social mediakanalen van minister De Jonge reageert men op het vaccinatiebeleid. Een groep geeft aan zelf te willen kiezen welk vaccin zij krijgen. Zij stellen negatief tegenover het AstraZeneca-vaccin te staan en enkele berichten van mensen die negatief tegenover het Janssen-vaccin staan. Daarnaast geeft een groep aan dat men uitgezonderd wil worden van de quarantaineplicht wanneer men gevaccineerd is.